

Дело C-129/20

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

9 март 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour de cassation (Велико херцогство Люксембург)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 февруари 2020 г.

Жалбоподател в първоинстанционното и в касационното производство:

XI

Ответник в първоинстанционното и в касационното производство:

Caisse pour l'avenir des enfants

1 Предмет и факти по делото:

- 1 На 4 март 2012 г. жалбоподателката, която към този момент е безработна, ражда близнаци.
- 2 След като на 15 септември 2012 г. и на 1 август 2013 г. сключва срочни трудови договори с учебно заведение, на 15 септември 2014 г. тя сключва със същото трудов договор за неопределено време.
- 3 На 11 март 2015 г. жалбоподателката подава молба за родителски отпуск, считано от 15 септември 2015 г.
- 4 С решение от 19 май 2015 г. Caisse nationale des prestations familiales (понастоящем „Caisse pour l'avenir des enfants“) (Каса за бъдещето на децата, Люксембург) отхвърля молбата на жалбоподателката за „обезщетение за родителски отпуск с пълно преустановяване на работата“ с мотива, че към момента, когато е родила децата, и през целия период от 12 месеца, непосредствено предхождащ началото на родителския отпуск, не е имала качеството на работник.

- 5 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Арбитражен съвет по социално осигуряване, Люксембург) изменя това решение със свое решение от 27 октомври 2017 г., в което приема, че съгласно клауза 1 и клауза 2, точка 3, буква б) от Рамковото споразумение за родителския отпуск, сключено между Съюза на конфедерациите на индустриалците и на работодателите в Европа (UNICE), Европейския център на предприятията с държавно участие (СЕЕР) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП) на 14 декември 1995 г. и въведено с Директива 96/34/ЕО на Съвета от 3 юни 1996 г., държава членка може да предвиди в законодателството си само по-благоприятни, но не и по-ограничаващи разпоредби от тези на Рамковото споразумение, поради което в случая разпоредбата от националното право, която изисква трудова заетост към момента на раждането, следва да се остави без приложение.
- 6 Арбитражният съвет по социално осигуряване приема, че условието за трудова заетост към момента на раждането е несъвместимо с изискването за не повече от една година работа или трудов стаж, тъй като в случая това условие е в максимална степен изпълнено непосредствено преди началото на родителския отпуск, а допълнителното условие за трудова заетост към момента на раждането води до удължаване на изисквания период от дванадесет месеца работа и ограничава предвидения в директивата достъп до право на родителски отпуск.
- 7 Решението е обжалвано пред Conseil supérieur de la sécurité sociale (Висш съвет по социално осигуряване, Люксембург), който го отменя с решение от 17 декември 2018 г.
- 8 Той приема, че XI няма право на родителски отпуск, тъй като към момента, когато е родила близнаците си, не е имала сключен трудов договор, независимо че впоследствие е започнала работа в обществено учебно заведение и че е работила в него повече от една година преди датата, от която е поискала да излезе в родителски отпуск.
- 9 Според Висшия съвет по социално осигуряване правото на родителски отпуск не би могло да се „възроди“ единствено поради факта че родителят, който не е имал качеството на работник към момента на раждането, е бил нает на работа за една година от периода от пет години, в рамките на който може да се иска родителски отпуск.
- 10 Освен това Висшият съвет по социално осигуряване счита, че не се налага да разглежда въпроса за съвместимостта с правото на Съюза на условието за трудова заетост от една година, тъй като право на родителски отпуск въобще не е възниквало за XI.
- 11 XI подава касационна жалба срещу решението.

2. Разглеждани разпоредби

Право на Съюза

Директива 96/34/ЕО на Съвета от 3 юни 1996 година относно рамковото споразумение за родителския отпуск, сключено между Съюза на Конфедерациите на индустриалците и на работодателите в Европа (UNICE), Европейския център на предприятията с държавно участие (СЕЕР) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП)

12 Клауза 1 е озаглавена „Предмет и приложно поле“ и гласи:

„1. Настоящото споразумение съдържа минимални изисквания, предназначени да улеснят съвместяването на родителските и професионалните задължения на работещите родители.

2. Настоящото споразумение се прилага по отношение на всички работници, мъже и жени, които работят по трудов договор или трудово правоотношение, така както са определени от закона, от колективните трудови договори или от установената практика във всяка една държава членка“.

13 Клауза 2 е озаглавена „Родителски отпуск“ и предвижда:

„1. Настоящото споразумение предоставя, при условията на клауза 2.2, на работниците мъже и жени, индивидуално право на родителски отпуск на основание на раждане или осиновяване на дете, за да им се даде възможност да се грижат за това дете поне три месеца, докато то достигне до определена възраст, но не повече от 8 години, който отпуск се определя от държавите членки и/или от социалните партньори.

[...]

3. Условията за ползване и подробните правила за прилагане на родителския отпуск се определят от закона и/или от колективните трудови договори в държавите членки, като се спазват минималните изисквания на настоящото споразумение. Държавите членки и/или социалните партньори могат, по-специално:

[...]

б) да поставят като условие за предоставяне на родителския отпуск наличието на определен период, през който лицето е работило на дадено място и/или да има трудов стаж, който не надхвърля една година;

[...]“.

Вътрешно право

Закон от 16 април 1979 г. за общия статут на държавните служители, изменен със Закона от 12 февруари 1999 г. за родителския отпуск и отпуска по семейни причини в последната му редакция, приета със Закона от 22 декември 2006 г.

14 Член 29 bis гласи:

„[...]

Право на родителски отпуск има всяко лице, наричано по-нататък „родител“, което:

[...]

- работи законно на територията на Великото херцогство Люксембург към момента на раждането или приемането на детето или децата, които ще осинови, и без прекъсване в период от поне дванадесет последователни месеца, непосредствено предхождащ началото на родителския отпуск, [...]

[...]“.

3. Становища на страните

XI

Според XI, най-напред, Висшият съвет по социално осигуряване неправилно е приел, че клауза 1 и клауза 2, точка 1 от Рамковото споразумение предоставят право на родителски отпуск само на лица, които имат качеството на работник към момента на раждането на детето или децата, за чието отглеждане той се иска. XI твърди обратното, а именно че клауза 1 от Рамковото споразумение не изисква лицето да има качеството на работник към момента на раждането или осиновяването на детето или децата.

15 По-нататък, XI счита, че Висшият съвет по социално осигуряване неправилно е отказал да провери съответствието на член 29 bis от Закона за общия статут на държавните служители с клауза 2, точка 3, буква б) от Рамковото споразумение за родителския отпуск, която допуска поставяне на условие за трудова заетост на лицето от не повече от една година, и че по този начин е отказал да приложи посочената клауза. Според XI член 29 bis, който подчинява предоставянето на родителски отпуск на две условия, а именно заетост към момента на раждането на детето и трудов стаж от 12 месеца към момента на подаването на молбата, противоречи на клауза 2, параграф 3, буква б) от Рамковото споразумение, съгласно която националният законодател може само да изисква трудов стаж, който не надхвърля една година.

- 16 XI подчертава, че двете условия по член 29 bis предполагат период на работа, който задължително надхвърля една година, тъй като, както е и в случая, непрекъснатата дванадесетмесечна законна трудова заетост (първото условие) не съвпада с момента на раждането на децата (второто условие). Член 29 bis съдържа следователно кумулативни условия за трудов стаж или период на работа, които надхвърлят условието по клауза 2, точка 3, буква б) от Рамковото споразумение за родителския отпуск от 14 декември 1995 г., въведено с Директива 96/34/ЕО, за максимален 12-месечен трудов стаж или период на работа.
- 17 XI иска да се постави преюдициален въпрос на Съда на Европейския съюз относно съответствието на член 29 bis от Закона от 16 април 1979 г. за общия статут на държавните служители, изменен, с Рамковото споразумение.

Каса за бъдещето на децата

- 18 Касата за бъдещето на децата твърди, че разглежданият закон е в съответствие с правото на Съюза. Работник придобива право на родителски отпуск при раждане или осиновяване на дете и този отпуск му се предоставя, при условие че е работил една година преди датата, на която иска отпускът да започне.
- 19 Касата за бъдещето на децата иска отхвърляне както на основанията на касационната жалба, така и на искането за отправяне на преюдициален въпрос, тъй като според нея Рамковото споразумение не подлежи на тълкуване.

4. Преценка на Cour de cassation (Касационен съд)

- 20 Въпросът, който се поставя, е дали посочените в жалбата разпоредби от Директивата допускат да се приложи член 29 bis от Закона за общия статут на държавните служители.
- 21 Основанията на жалбата повдигат въпрос, чийто отговор е от определящо значение за разрешаването на спора и налага тълкуване на правото на Съюза, тъй като правилното му прилагане не е ясно в степен, която не оставя място за никакво разумно съмнение, и тъй като този въпрос все още не е бил предмет на преюдициално запитване по аналогичен случай.
- 22 С оглед на това и на основание член 267 ДФЕС на Съда на Европейския съюз следва да се постави посоченият по-долу преюдициален въпрос.

5. Преюдициален въпрос:

- 23 Cour de cassation (Касационен съд, Люксембург) поставя следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли клауза 1, точки 1 и 2, клауза 2, точка 1 и клауза 2, точка 3, буква б) от Рамковото споразумение за родителския отпуск, сключено на 14 декември 1995 г. между общите междуотраслови организации Съюз на конфедерациите

на индустриалците и на работодателите в Европа (UNICE), Европейски център на предприятията с държавно участие (СЕЕР) и Европейска конфедерация на профсъюзите (ЕКП) и въведено с Директива 96/34/ЕО на Съвета от 3 юни 1996 година относно рамковото споразумение за родителския отпуск (ОВ L 145, 1996 г., стр. 4; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 3, стр. 160), да се тълкуват в смисъл, че не допускат прилагането на разпоредба от вътрешното право като член 29 bis от Закона от 16 април 1979 г. за общия статут на държавните служители, в редакцията му, приета със Закона от 22 декември 2006 г. (Mémorial, A, 2006 г., № 242, стр. 4838), която подчинява предоставянето на родителски отпуск на две условия: работникът да е работил законно и да е бил социално осигурен на това основание, от една страна, за непрекъснат период от поне дванадесет последователни месеца, непосредствено предхождащ началото на родителския отпуск, и от друга страна, към момента на раждането или приемането на детето или децата, които ще осинови, като спазването на второто условие се изисква дори и в случаите на раждане или приемане на детето или децата преди повече от дванадесет месеца от началото на родителския отпуск?“.